

سهم بودن در اقتصاد کشور با توسعه ورزش حرفه‌ای

گفت و گو با کیکاووس سعیدی - مدیر دفتر کارآفرینی و اشتغال سازمان تربیت بدنی و دبیر ستاد اجرایی ماده ۸۸ سازمان

اشاره:

بحث کارآفرینی از جمله مباحث مهم روز است که در سال نوآوری و شکوفایی شکل گرفته است. بر این اساس مقوله کارآفرینی در سازمانها و نهادها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. سازمان تربیت بدنی نیز به عنوان سازمانی موثر می‌تواند بالاترین ارزش افزوده و بازدهی اقتصادی را دارا باشد و در زمینه‌های گوناگون تبلیغاتی، اسپانسر، جذب تورسیسم‌های ورزشی، حمایت از تولیدکنندگان عرصه ورزش و ایجاد جاذبه‌های مختلف ورزشی و صادرات بازیکنان نقش جذب حمایت مالی بسیار مهمی را در اقتصاد کشور ایفا می‌کند.

ستاد کارآفرینی سازمان تربیت بدنی نیز نزدیک به دو سال است که فعالیت خود را آغاز نموده است و در نظر دارد تا با ایجاد بسترهای لازم جهت سپردن برخی امور اجرایی و خدماتی به بخش خصوصی در زمینه مسئولیت‌های غیر حاکمیتی وظیفه خود را به نحو احسن ایفاء نماید در این ارتباط با کیکاووس سعیدی - مدیر دفتر کارآفرینی و اشتغال سازمان تربیت بدنی - گفتگویی داشتیم که از نظر تان می‌گذرد:

دفتر کارآفرینی سازمان تربیت بدنی چه زمانی تاسیس شده است و تاکنون چه فعالیت‌هایی صورت داده است؟

دفتر کارآفرینی و اشتغال سازمان تربیت بدنی نزدیک به دو سال است که براساس مصوبه دولت و هیات وزیران مبنی بر ایجاد دفتر کارآفرینی در ساختار تشکیلاتی دستگاه‌ها با شرح وظایفی که توسط وزارت کار به دستگاه‌ها ابلاغ شده است، در سازمان تربیت بدنی شروع به کار نمود.

وظیفه کارآفرینی در دستگاه‌ها و سازمانها، فراهم آوردن بستر لازم و ایجاد عرصه مناسب جهت ورود بخش خصوصی در امور اجرایی و خدماتی است و در خصوص مسئولیت‌های غیر حاکمیتی دستگاه‌ها وظیفه نقش آفرینی دارد.

از دیگر اهداف این دفتر، کاهش تصدی‌گری دولت در بخش‌های اجرایی و خدماتی سازمان و توانمندسازی بخش خصوصی در نهادهای غیر دولتی و NGOها و همچنین پرداختن به فعالیت‌های راهبردی، استراتژیک و فاصله گرفتن از امور اجرایی در ورزش کشور می‌باشد. از سوی دیگر با اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی مواجه هستیم و اینکه راهکارها و تدابیر لازم جهت حضور بخش خصوصی و توانوی در عرصه فعالیت‌های اقتصادی کشور فراهم گردد. با توجه به توانمندی و پتانسیل بخش ورزش کشور و کمربند بودن آن در تولید ناخالص کشور، و سید اقتصادی خانوارها،

ضروری است تا در بخش ورزش کشور همگام با سایر بخش‌ها، در امور اجرایی و زیربنایی، بسترهای لازم جهت غیر دولتی شدن امور صورت گیرد بنابراین این مرکز در همین راستا شروع به فعالیت نمود.

مطلب دیگر اینکه وجه تمایز سازمان تربیت بدنی با سایر بخش‌ها، تشکیلات مردمی و غیر دولتی سازمان تربیت بدنی و یا همان باشگاه‌های خصوصی است و اینکه در این سازمان شرکت‌هایی خصوصی وجود ندارد که سهام آن در قالب بورس، عرضه شود و خصوصی سازی صورت گیرد.

طی دو سالی که از فعالیت این مرکز می‌گذرد بالغ بر ۴۵ میلیارد تومان تسهیلات به متقاضیان بخش خصوصی و غیر دولتی توسط بانک‌های عامل پرداخت شده است و در سال ۱۳۸۵، ۱۸۹۲ طرح به بانک معرفی شد که نزدیک به هزار طرح به تصویب رسید و بالغ بر ۳۰۰ میلیارد ریال تسهیلات پرداخت شد و ۵۶۲ طرح به بهره‌برداری رسیده و حدود ۲۵۰۰ نفر در قالب این طرح‌ها مشغول به کار شدند. در سال ۱۳۸۴ نیز حدود یکصد میلیارد ریال تسهیلات در قالب نگاه‌های کوچک زودبازده ورزشی به بخش خصوصی و باشگاه‌ها پرداخت شد.

در سال ۱۳۸۶ با توجه به سیاست‌های انتقابازی دولت، محدودیت‌هایی در بخش خدمات ایجاد شد، سازمان تربیت بدنی نیز از این قاعده مستثنی

نبود و بنگاه‌های خصوصی ورزشی توفیق کمتری جهت استفاده از تسهیلات داشتند اما بالغ بر ۵۰ میلیارد ریال به بخش خصوصی پرداخت شد که ۵۴۱ طرح به بانک معرفی شد و ۲۶۳ طرح به تصویب رسید و از این تعداد ۱۸۱ طرح به بهره‌برداری رسید و حدود ۱۵۰۰ نفر در این مکان مشغول به کار شدند.

در بخش کاهش تصدی‌گری و صرفه‌جویی در هزینه‌های دولت و استفاده از ظرفیت‌های بلا استفاده بخش خصوصی در زمینه‌های مدیریتی و اجرایی با ساز و کارهای قانونی موجود از طریق ماده ۸۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، سازمان تربیت بدنی به واگذاری اماکن ورزشی به بخش خصوصی و بخش غیر دولتی از جمله فدراسیون‌ها و هیات‌های ورزشی مبادرت نمود تا اینکه در سال ۱۳۸۵، ۹۴۹ مکان اعم از استخر سرپوشیده، میدانی فوتبال، سالن‌های چند منظوره، سالن‌های اختصاصی، خوابگاه‌های ورزشی و... واگذار شد و ۲۶ میلیارد ریال از این بابت درآمد حاصل شد و در سال ۱۳۸۶ نیز ۱۱۷۱ مکان به بخش‌های غیر دولتی واگذار شد و بالغ بر ۴۰ میلیارد ریال درآمدزایی داشت که البته این درآمد‌ها بر اساس تعریف قانون و ردیف اعتباری پیش‌بینی شده به تربیت بدنی استانها باز می‌گردد و صرف توسعه فعالیت‌های ورزشی با اولویت ورزشی مناطق محروم و روستایی و رسیدگی به

امور جاری هیات‌های ورزشی می‌شود. در کل اینگونه فعالیت‌ها محاسن زیادی در پی دارد از جمله اینکه برای دولت صرفه‌جویی ایجاد می‌کند و از دام اجرائیات خارج شده و به امور کلان‌تری در امر ورزش رسیدگی می‌کند.

دفتر کارآفرینی سازمان تربیت بدنی چه رویکردی پیش رو دارد؟

از سال ۱۳۸۹ رویکرد مدیریت سازمان تربیت بدنی در زمینه امور زیربنایی و ساخت و ساز فضاهای ورزشی به طور کلی تغییر خواهد کرد و این سازمان جهت حمایت از بخش خصوصی و حمایت از سرمایه‌گذاری در بخش خصوصی تربیت بدنی به طور جدی اقدام خواهد نمود. احداث مکان‌های ورزشی به بخش خصوصی سپرده خواهد شد. از اقدامات دیگر این دفتر حمایت از تولیدکنندگان ورزشی اعم از کارآفرینان، مخترعین در امر ورزش و در بخش صنعت ورزش است. در زمینه ورزش جهت توانمندی تولیدکنندگان، سازمان تربیت بدنی نمایشگاه بین‌المللی برگزار می‌نماید که تولیدکنندگان داخلی با ظرفیت ۸۰ درصد در این نمایشگاه شرکت نموده و به معرفی محصولات خود می‌پردازند مخاطبین این نمایشگاه مردم، جامعه ورزش کشور، فدراسیون‌های ورزشی کشور و هیات‌های ورزشی هستند که میان آنان تبادلات فنی، اقتصادی و تجاری و تولیدی در زمینه ورزش صورت می‌گیرد.

برای تحقق اصل ۴۴ ستادی به ریاست جناب آقای نیکخو در سازمان تربیت بدنی تشکیل شده است که در این ستاد، راهبرد ها، برنامه ها و اهداف مشخص شده و در دست بررسی کارشناسان است تا زمینه های حمایت بیشتر از بخش خصوصی و بخش تعاونی فراهم گردد که از جمله این راهکارها، اختصاص زمین هایی به کاربران ورزشی در بخش خصوصی و تعاونی به صورت اجاره بلند مدت است که عرصه از سازمان و ساخت و ساز توسط بخش خصوصی چه در قالب مشارکت و چه در قالب سایر مبادی قانون مربوطه، در شرف اقدام است و دستور العمل اجرایی آن تهیه و جهت تصویب به دولت ارسال شده است تا در آینده سرمایه گذاران در صورت نبود زمین بتوانند از زمین هایی با کاربری ورزشی که در اختیار سازمان تربیت بدنی جهت سرمایه گذاری استفاده نمایند.

نقش ورزش به عنوان یک صنعت درآمدزا در کشور چگونه تعریف می شود؟

تقویت صنعت ورزش و سهمین شدن در اقتصاد کشور و تولید ناخالص ملی مستلزم رویکردهای جدیدی است که یکی از این رویکردها، توسعه ورزش حرفه ای است. ورزش حرفه ای در واقع ورزشی است که به تولید درآمد می پردازد و ورزشکار حرفه ای، ورزشکاری است و از طریق ورزش کسب درآمد می نماید که نتیجه آن ایجاد ارزش افزوده باشد. به عنوان مثال بازیکنان بزرگ فوتبال در سراسر دنیا پس از هر فصل میلیونها دلار خرید و فروش شده و ارزش افزوده ایجاد می نمایند بعبارت دیگر ارز وارد کشور می نمایند و از محل تبلیغات این برنامه های ورزشی، اسپانسرها و سرمایه گذاران نیز منتفع می شوند. به این ترتیب، بخش های مختلفی می توانند در شبکه صنعت ورزش کشور حضور یابند و همه اینها رویکردهای نوینی است که برای ساماندهی و پیشبرد اقتصاد ورزش ضروری به نظر می رسد علاوه بر آن جاذبه های توریسمی از جمله: پیست های اسکی، قلل مرتفع مناطق کوهستانی و دریایی و برگزاری مسابقات بین المللی و... می تواند زمینه ورود توریسم ورزش را فراهم نموده و ایجاد درآمد نماید. همچنانکه در کشور فرانسه نیز صنعت پرورش اسب جزء ۱۰ صنعت اصلی است و در درآمد ملی این کشور نقش اساسی ایفاء می کند. ما نیز می توانیم با توجه به جاذبه های مختلف ورزشی کشور با توسعه مراودات ورزش و صادرات بازیکنان به سایر کشورها و تقویت باشگاه های حرفه ای در خصوص درآمد زایی ورزش نقش داشته باشیم.

نقش مردم، طرفداران و تبلیغات تاجه اندازه موثر است؟

در زمینه درآمدزایی از طریق تبلیغات ورزشی در برخی رشته های ورزشی از جمله فوتبال، آغاز شده است که این امر هم از طریق تبلیغات تلویزیونی به صورت پخش مستقیم و هم از طریق نصب تابلوها، بیلبوردها در استادیوم هاو میادین ورزشی، زمینه ورود اسپانسرهای شرکت های بزرگ تجاری را ایجاد نموده و درآمد خوبی را نصیب تیم و باشگاه های ورزشی کرده است.

جایگاه ایران در صنعت ورزش دنیا چگونه

است و پر طرفدارترین و درآمدزاترین ورزش در ایران کدام رشته ورزشی است؟

با توجه به اینکه ساختار ورزش ما هنوز دولتی است باید این ساختارها تغییر کند تا بتوانیم اقتصاد ورزش را نیز همچون سایر کشورها توسعه بخشیم. در حال حاضر، فوتبال پردرآمدترین رشته ورزشی کشور است که درآمد آن نیز در زمینه نقل و انتقال

کشور صورت می گیرد. علاوه بر آن تفاهم نامه ای را در این خصوص با وزارت تعاون مبنی بر استفاده بیشتر از ظرفیت بخش تعاونی کشور امضاء نمودیم بدین صورت که باشگاه های ورزشی در قالب شرکت های تعاونی تشکیل شوند و از سید حمایتی خاصی در قالب آن تفاهم نامه برخوردار شوند. در خصوص دانشگاه ها هنوز برنامه های جامع کارآفرینی در دست بررسی است و ابلاغ

تقویت صنعت ورزش و سهمین شدن در اقتصاد کشور و تولید ناخالص ملی مستلزم رویکردهای جدیدی است که یکی از این رویکردها، توسعه ورزش حرفه ای است. ورزش حرفه ای در واقع ورزشی است که به تولید درآمد می پردازد و ورزشکار حرفه ای، ورزشکاری است و از طریق ورزش کسب درآمد می نماید که نتیجه آن ایجاد ارزش افزوده باشد

نشده لذا پس از تصویب این برنامه ها نیاز است تا تعامل بیشتری در خصوص استفاده از ظرفیت علمی دانشگاهی صورت گیرد.

فرهنگ سازی در خصوص سرمایه گذاری در امر ورزش به چگونه است؟

در زمینه ساخت و ساز مدارس به دلیل اینکه مدرسه سازی امری مقدس تلقی می شود خیرین و بخش غیر دولتی و موسسات علمی و آموزشی در خصوص آن سرمایه گذاری می کنند در حالیکه سرمایه گذاری در امور ورزشی در سراسر کشور شاید حرکت خوبی داشته است ولی به دلیل اینکه مکان های ورزشی در سراسر کشور (از لحاظ درآمدزایی) توجیه اقتصادی ندارند هنوز به صورت جدی شکل نگرفته اند از سوی دیگر با

بازیکنان از طریق استفاده از پرندهای معروف و تبلیغاتی و استفاده از تبلیغات تلویزیونی، اسپانسرها و نیز حق پخش تلویزیونی (که هنوز به آن صورت شکل نگرفته ولی فدراسیون فوتبال در صدد است تا حق پخش تلویزیونی را بطور قطعی جهت رشته ورزشی فوتبال در نظر گیرد.)

چه بستریهایی جهت حرفه ای شدن امر ورزش در دنیا فراهم گشته است؟

در طرح جامع ورزشی کشور در ساختار جدید سازمان تربیت بدنی، ایجاد مرکز توسعه ورزش حرفه ای مطرح است که در شرح وظایف سازمان تربیت بدنی پیش بینی شده است که این مرکز با ادغام در مرکز توسعه ورزش قهرمانی، به امر توسعه ورزش حرفه ای نیز مبادرت نماید. علاوه بر آن، در توسعه ورزش حرفه ای با کمبود قوانین، مقررات و دستورالعمل ها مواجهیم که این امر نیز در مرکز مربوطه در سازمان تربیت بدنی در دست بررسی و اقدام است و امید است تا زمینه های لازم آن نیز فراهم شود.

به عنوان ستاد کارآفرینی سازمان تربیت بدنی چه تعاملی با دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی دارید؟

با بخشی از دستگاه های ذیربط از جمله وزارت کار و وزارت تعاون تعاملاتی داریم بطوریکه در ستاد کارآفرینی وزارت کار عضو هستیم و در جلسات ماهیانه این سازمان که ماهانه برگزار می شود در کنار همه مسئولین ستادهای کارآفرینی کل کشور حضور داریم. در این جلسات تبادل نظر و هم اندیشی هایی در خصوص توسعه کارآفرینی در لایه های مختلف اجرایی

توجه به اینکه ارزش افزوده این مکان ها نسبت به سایر بخش ها کمتر است، بخش غیر دولتی و یا بخش خصوصی کمتر میل به سرمایه گذاری در امور ورزشی را دارد چرا که متناسب با بخش های دیگر سودآوری ندارد. در این خصوص سازمان تربیت بدنی اقدام به اعطای مجوز جهت فضاهای تجاری در مجموعه های ورزشی نموده است تا ۱۵ درصد از فضاهای ورزشی، کاربری تجاری داشته باشد تا سرمایه گذاران انگیزه و رقبت بیشتری به سرمایه گذاری در این بخش نشان دهند و بتوانند در کنار فعالیت های ورزشی به امور تجاری و درآمدزایی مجموعه های ورزشی نیز رسیدگی نمایند.

شرکت ها و ارگان ها چه سازماندهی جهت سرمایه گذاری در امر ورزش داشته اند؟

سازمان تربیت بدنی تنها یک شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی را تحت پوشش دارد که آن شرکت نیز دولتی است و نقش حاکمیتی دارد و امر سازندگی مجموعه های عظیم ورزشی کشور را با استفاده از اعتبارات دولتی صورت می دهد و البته بخش خودگردان نیز دارد. سازمان تربیت بدنی صرفاً می تواند اماکن موجود را به بخش خصوصی واگذار نماید که این امر نیز در دست اقدام است و دیگر اینکه فعالیت های باشگاهی و مردمی که امر پایه و ورزش های قهرمانی به شمار می رود را توسعه بخشد و باشگاه ها را توانمند سازد که با این ماموریت سازمان تربیت بدنی نقش نظارتی و حمایتی خود را حفظ می نماید.

